

Zrejme často a z viacerých strán počúvate, ako firmy stále informujú o nedostatku kvalifikovaných

pracovníkov, systéme duálneho vzdelávania, absolventoch, ktorí si nevedia nájsť prácu po ukončení strednej školy.

Áno, máte pravdu, znie moja odpoveď na vaše otázky, ktoré ste si práve položili po prečítaní prvých dvoch riadkov.

Systém duálneho vzdelávania tu už bol pred rokom 1989 a do nášho vzdelávania sa dostal opäť v roku 2015 aj po tom, ako na Slovensku rapídne klesol záujem o remeslá, stredné odborné, vzdelávanie. V čase keď narastá počet absolventov z odborov, o ktoré nie je na trhu práce záujem.

Pred tromi rokmi sme našarovali partnerskú spoluprácu škola – žiak – zamestnávateľ v systéme duálneho vzdelávania. No tá nie je bez účasti a záujmu žiakov možná. Tento školský rok už budeme mať prvých absolventov, ktorí nebudú smerovať na úrady práce, ale priamo ku konkrétnemu zamestnávateľovi a u neho pokračovať vo svojej kariére.

Čo všetko systém duálneho vzdelávania obsahuje? Aká je v ňom úloha základných škôl? Aký je postup pri podávaní prihlášky? Akú máme dnes ponuku stredných odborných škôl a odborov vôbec? Čo je obsahom jednotlivých povolanií? Ktorí zamestnávateľia sú zapojení v systéme duálneho vzdelávania a aké benefity pre svojich žiakov ponúkajú?

Odpovede na tieto otázky (a zopár ďalších) by sme vám radi priniesli a v pravidelnej mesačnej frekvencii

prinášali v našom novom mesačníku newsletter Duál pre ZŠ. V ňom by sme chceli postupne predstaviť systém odborného školstva, kľúčové odbory a možnosti štúdia.

Našou víziou je predstaviť alternatívu k dnešnému modelu gymnázium – vysoká škola. Priznávame sa, že sa inšpirujeme skúsenosťami zo Švajčiarska, z Rakúska a Nemecka. Z krajín, kde viac ako 70 % stredoškôľakov študuje na stredných odborných školách. Z krajín, kde si vážia kvalifikovaného zamestnanca a ruku na srdce – vedia ho aj zaplatiť.

Bol by som rád, keby sa náš mesačník stal vašim pomocníkom na hodinách, pomocníkom pri kariérovom poradenstve, pri rozhovoroch so žiakmi o strednej škole, alebo študijnom či učebnom odbore. Rovnako by som bol rád, keby ste svojim žiakom poradili, aby

pri výbere strednej školy uvažovali aj nad perspektívou toho ktorého odboru. Hovoríme tomu aj uplatniteľnosť a v tomto smere je ekonomika života neúprosna – atraktívny odbor = perspektíva a ocenenie v budúcom zamestnaní.

V každom mesačníku vám budeme prinášať aktuálne informácie o systéme duálneho vzdelávania, predstavíme jeden z učebných či študijných odborov, ktorý je možné takto študovať, odpovieme na najčastejšie otázky týkajúce sa systému duálneho vzdelávania.

Želám vám príjemné čítanie tohto i nasledujúcich čísiel a verím, že mesačník bude pre vás inšpiráciou a poradcom.

JUDr. Ing. Michal Bartók
riaditeľ ŠIOV

Národný projekt – Duálne vzdelávanie

Prepojením stredného odborného vzdelávania s praxou, ktorá prebieha priamo u zamestnávateľov, sa od januára 2016 zaoberá národný projekt Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP realizovaný Štátnym inštitútom odborného vzdelávania.

Systém duálneho vzdelávania založený na kombinácii teoretického vzdelávania v škole a praktického vzdelávania v priestoroch zamestnávateľa sa v krajinách Európskej únie vníma ako kľúčový faktor úspechu hospodárskej politiky štátu a hlavný nástroj na zníženie nezamestnanosti mladých ľudí.

Na Slovensku môže absolvovanie praktického vyučovania v reálnych podmienkach podnikov pre žiakov stredných odborných škôl znamenať nielen prvú skúsenosť s pracovným prostredím, ale aj rozšírenie ich pracovných zručností a zvýšenie šance zamestnať sa hneď po skončení strednej odbornej školy a to v odbore, ktorý vyštudovali.

Národný projekt Duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP sa svojimi aktivitami zameriava na zvýšenie uplatniteľnosti mladých ľudí na trhu práce, ktorej príčinou je v dnešnej dobe hlavne nesúlad medzi zručnosťami absolventov, ktorých pripravujú školy, a po-

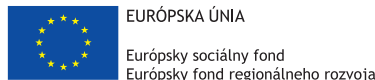
trebami zamestnávateľov. Práve vďaka úzkej a intenzívnej spolupráci stredných odborných škôl na jednej strane a zamestnávateľov na strane druhej sa budú školské vzdelávacie programy v zapojených školách prispôbovať požiadavkám praxe. Do projektu sa do roku 2020 zapojí celkovo 12 000 žiakov z 280 stredných odborných škôl z celého Slovenska, s ktorými uzavrú zamestnávateľia 1 450 zmlúv o duálnom vzdelávaní.

Ako ukazuje prax zo zahraničia, nezamestnanosť mladých ľudí významne znižuje práve funkčný systém duálneho vzdelávania. Cestou k naplneniu tohto cieľa na

Slovensku je skvalitniť odbornú prípravu žiakov, k čomu smerujú aktivity už spomínaného národného projektu. V školskom roku 2017/2018 preto okrem iného plánujeme vypracovať zásady správdzania žiaka a zamestnávateľa pri vstupe do SDV. Tak isto budeme realizovať vzdelávacie aktivity pedagogických zamestnancov základných a stredných odborných škôl, ktoré majú zabezpečiť kvalitu a odbornú implementáciu systému duálneho vzdelávania do praxe.

V prípade, že máte záujem o bližšie informácie, napíšte nám na: info@dualnysystem.sk alebo navštívte www.dualnysystem.sk.

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci operačného programu Ľudské zdroje.

Na projekte spolupracujú tieto stavovské organizácie:

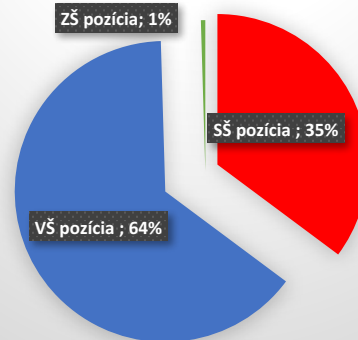

Realita z trhu práce

Na Slovensku máme veľký rozdiel medzi nedostatkovými a prebytkovými profesiami. Podľa štatistiky spoločnosti Trexima Bratislava, vypracovanej pre Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR, máme na Slovensku 32 % vysokoškolsky vzdelaných ľudí pracujúcich na stredoškolskej pozícii a až 60 %

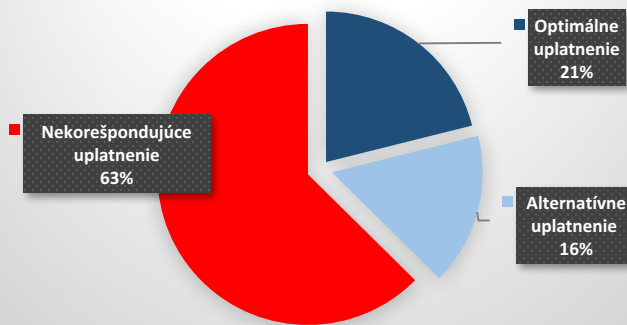
stredoškolských absolventov, ktorí nepracujú v odbore. Za posledné desaťročie nám výrazne klesol záujem žiakov o stredné odborné vzdelávanie. Zamestnávateľia hľadajú ľudí so špecifickým odborným vzdelaním a podľa personalistov bude tento trend aj naďalej pokračovať.

Do 5 rokov od ukončenia štúdia

Každý tretí absolvent VŠ si nenájde vysokoškolskú pozíciu do 5 rokov od ukončenia štúdia.

Do 5 rokov od ukončenia štúdia

60 % absolventov stredných škôl pracuje mimo vyštudovaný odbor.

Priblížiť nedostatkové profesie na trhu práce a ukázať, že človek sa môže stať úspešný aj v menej marketingovo lákavých profesiách, sme sa snažili počas celého leta.

Štátny inštitút odborného vzdelávania v spolupráci so stavovskými a profesijnými organizáciami priblížil nedostatkové profesie na trhu práce práve letnou kampaňou **#MojaPracaMaZmysel**. Pro-

stredníctvom rozhovorov s ľuďmi, ktorí skončili strednú odbornú školu a vybudovali si úspešnú kariéru v profesiách, ako sú pekář, kuchár, železničiar, stolár, farmár, obuvník, lesník, umelecký kováč, sme priblížili jednotlivé profesie, školy a zamestnávateľov v systéme duálneho vzdelávania a poukázali na dôležitosť výberu správneho študijného či učebného odboru. ■

Kampaň a jednotlivé rozhovory nájdete na web stránke www.dualsystem.sk/letnakampan.aspx a veríme, že informácie z nej vám budú užitočné aj na vyučovacích hodinách či pri rozhovoroch so žiakmi.

#MojaPracaMaZmysel

So stolárskou školou sa o nedostatok práce nemusíte báť

Každý jeden výrobok, ktorý je na trhu, má za sebou vždy konkrétnu profesiu. Pre každú profesiu je potrebná odbornosť a tú je možné nadobudnúť práve vyučením sa. To isté platí aj v stolárčine. Reč je o Stanislavovi Zavarskom, ktorý aj napriek tomu, že mal vyštudovanú strojárnu, vrátil sa opäť do školy, aby sa naučil vyrábať nábytok. Dnes vlastní firmu, v ktorej sa zhotovuje nábytok známy široko-dáľe a svoje skúsenosti odovzdáva i svojej dcére.

Na začiatok nám prezradte, aké je vaše povolanie?

Som majiteľom nábytkárskej firmy Drevo Styl – Zavarský a vyrábam nábytok.

Vybrali ste si toto povolanie sám? Ako ste sa k nemu dostali?

Od detstva som sa pohyboval v priestoroch otcovej dielne, keď otec pracoval na výrobe okien a dverí u nás v dedine. To bol môj prvý kontakt s drevom. Vyštudoval som strojársku školu, aj som sa najskôr zamestnal v tomto odvetí. Ale nakoniec som odtiaľ odišiel a išiel som od úplného začiatku do drevárstva.

A prečo som do toho išiel? V tej dobe bolo málo dostupného nábytku, tak som si ho chcel vyrobiť sám. To boli vlastne moje prvé výrobky, ktoré som si začal užívať. Ľuďom sa to páčilo, vyhotovil som nábytok aj iným a následne som si založil živnosť. Prišla prvá výstava, prezentácia a takto som vlastne začal vyrábať nábytok. Najskôr to boli obyčajné skrine, neskôr to už boli jednotlivé súpravy, spálne, predsiene, kuchyne a postupne pribudli požiadavky na povrchové úpravy, tak sme začali vyrábať

aj lakovaný a dyhovaný nábytok. K tomu sme museli dokúpiť jednotlivé technológie a takto sme sa rozbehli v drevárskom priemysle.

Máte v rodine viac stolárov?

Vyučeným stolárom som ja. Čo sa týka tohto remesla, všetky skúsenosti postupne odovzdávam svojej dcére, ktorá vyštudovala dizajn na drevárskej škole vo Zvolene a neskôr pokračovala na vysokej škole v štúdiu architektúry. Navrhujeme nám vo firme nábytok, pracuje s novými materiálmi, prináša nám nové pohľady na drevársky svet.

Viedli ste ju k tomu?

Len som jej ukázal, kde by sa mohla uplatniť svojou zručnosťou. Rozprávali sme sa o tom. Aby vedela chápať ten dizajn možno aj z pohľadu stavebného. To viedlo potom aj k tomu, že sa po strednej škole vybrala architektným smerom. Na druhej strane ona posúva tým dizajnom našu firmu dopredu.

Mali by sa podľa vás rodičia s deťmi rozprávať o možnostiach štúdia?

Celkovo by sa rodičia mali s deťmi rozprávať o čom je život. Na druhej strane je dobré sa rozprávať o ich

budúcom povolaní, o škole. Aj stolárska profesia má svoje čaro. Je to dotyk s prírodou, materiálmi, ktoré nás obklopujú.

Prečo by teda mali ísť žiaci študovať stolárčinu? Čo im to môže dať?

Je to tvorivá práca, to človeka posúva dopredu. Je to aj ich uplatnenie v spoločnosti, keďže je stolárov málo a sú naozaj žiadani, nie je tu tak núdza o prácu. Tí šikovnejší sa vedia naozaj presadiť, sú vyhľadávaní a veľmi dobre zaplatení. Záleží na tom, ako sa dokáže daný človek vypracovať a také ohodnotenie potom môže aj dosiahnuť. Takže táto oblasť naozaj ponúka veľa možností v živote.

Prečo je výhodná škola, v ktorej prebieha výučba duálnym systémom?

Školy zapojené v systéme duálneho vzdelávania v učebnom odbore stolár:

Kraj	Názov školy	Adresa školy	Mesto
TT	SOŠT	Nová 5245/9	Piešťany
NR	SOŠ drevárska	Pílska 7	Topoľčany
NR	SOŠ Nitra	Nábřežie mládeže 1	Nitra
TN	SOŠ stavebná	Emila Belluša, Staničná 4	Trenčín
BB	SOŠ drevárska	Lučenecká cesta 2193/17	Zvolen
PO	SOŠ technická	Volgogradská 1	Prešov
PO	SOŠ drevárska	Filinského 7	Spíšská Nová Ves

Samostatná stolárska práca prináša spracovávanie materiálov na jednotlivých technologických zariadeniach. Na tých zariadeniach však musia pracovať dôsledne, aby bol konečný výrobok kvalitný. Každý jeden výrobok, ktorý je na trhu, má za sebou profesiu. Tá profesia však potrebuje svoju odbornosť a tú nadobudne tým, že sa dokáže vyučiť. Určite je dobré, keď je výučba spojená s praxou. Niekedy stačí len raz vidieť ako stokrát počuť a zároveň si to žiak vyskúša, overí, aké je to drevo, že ten výrobok, ktorý spracováva, potrebuje svoj čas a tak ďalej.

Aké sú možnosti uplatnenia v tomto odvetví?

Možnosti stolárov u nás sú rôznorodé. Stále máme na Slovensku nedostatok stolárov, najmä kvalitných stolárov je nedostatok a samostatne pracujúcich stolárov tiež. To znamená, že mu zadám úlohu a vie ju aj sám urobiť. Takýto stolár sa môže zamestnať vo výrobných, kde pracujú na jednotlivých strojných zariadeniach alebo môže pracovať ako samostatne pracujúci, kde dostáva určité zadanie a vyrába nábytok sám, prípadne ako operátor, ktorý vyrába jednotlivé diely. Môže sa však vybrať aj vlastnou cestou, založiť si firmu, navrhovať nábytok, vyrábať ho a predávať. Tých stolárskych firiem je naozaj málo v porovnaní s potrebami trhu a dopytom. ■

Najčastejšie otázky a odpovede na tému duálneho vzdelávania

● Čo je systém duálneho vzdelávania?

Systém duálneho vzdelávania funguje v našich podmienkach tretí rok a predstavuje alternatívnu formu organizácie odborného vzdelávania a prípravy. Je založená na partnerskom vzťahu škola – žiak – zamestnávateľ. Žiaci stredných odborných škôl sa pripravujú priamo na pracovisku praktického vyučovania v konkrétnej firme pod vedením inštruktorov, čím získavajú pracovné návyky, odborné zručnosti a sociálne kompetencie pre výkon svojho povolania. Firmy majú možnosť si touto cestou pripraviť vysokokvalifikovaných pracovníkov, ktorí sú schopní bez nutnosti zaškoľovania či rekvalifikácie zapojiť sa po skončení školy do pracovného procesu. Zvyšujú si tak konkurencieschopnosť a zabezpečujú kontinuitu pre trvalo udržateľný rozvoj.

● V čom je štúdium v rámci systému duálneho vzdelávania iné ako klasická stredná odborná škola?

V systéme duálneho vzdelávania je vyšší podiel vyučovacích hodín praktického vyučovania, a to v pomere 60 % praktického vyučovania a 40 % teoretického vyučovania. Praktické vyučovanie zabezpečuje zamestnávateľ, zodpovedá zaň a financuje ho z vlastných zdrojov. Odborné vzdelávanie a príprava sa uskutočňujú podľa vzorových učebných plánov a vzorových učebných osnov. Žiak vstupuje do systému duálneho vzdelávania iba cez zamestnávateľa, u ktorého sa prihlási na základe jeho oznámenia o ponuke učebných miest pre duálne vzdelávanie. Zamestnávateľ si robí výber z prihlásených žiakov vo svojich priestoroch. Vybranému žiakovi vystaví potvrdenie o zabezpečení duálneho vzdelávania, v ktorom je uvedená

škola, tá žiakovi zabezpečí teoretické vyučovanie. Žiak si podáva prihlášku na túto strednú odbornú školu určenú zamestnávateľom.

Klasická forma stredného odborného vzdelávania prispôsobuje obsah odborného vzdelávania personálnemu, priestorovému a materiálnemu zabezpečeniu odborného vzdelávania na teoretickom a praktickom vyučovaní. V rámcovom učebnom pláne sú k dispozícii disponibilné hodiny,

ktoré sa v praxi častokrát nepoužívajú na posilnenie praktického vyučovania, alebo iba v obmedzenej miere. Škola zabezpečuje praktické vyučovanie v celom rozsahu vo svojich priestoroch alebo až v posledných ročníkoch u zamestnávateľov. Na praktické vyučovanie vyberie žiakovi zamestnávateľ škola. Žiak sa tak nedostane do praxe počas štúdia vôbec alebo až v poslednom ročníku. Pre nedostatok financií, s ktorým sa boria mnohé

školy, často nevedia zabezpečiť výuku na najmodernejších technológiách podľa potrieb zamestnávateľov a trhu práce.

● Ktoré odbory je možné študovať v rámci systému duálneho vzdelávania?

Do systému duálneho vzdelávania sa zaraďujú odbory, o absolventov ktorých je na trhu práce záujem a ktoré sú do tohto systému vhodné. Vhodnosť odborov je založená na základe výstupov pracovných skupín Štátneho inštitútu odborného vzdelávania v úzkej spolupráci so zamestnávateľmi pod záštitou stavovských s profesijných organizácií. ■

V školskom roku 2017/2018 je možné v systéme duálneho vzdelávania študovať na 58 stredných odborných školách v 51 učebných a študijných odboroch. Ich zoznam nájdete na www.dualnysystem.sk.

Užitočné odkazy pri kariérovom poradenstve

Kde hľadať informácie ku kariérovému poradenstvu

Informácie o povolaniach, nástroje pre identifikáciu potenciálu orientácie žiakov základných škôl na odborné vzdelávanie a prípravu, register zamestnaní, ale aj aktuálne ponuky voľných pracovných miest nájdete na týchto odkazoch:

www.potrebyovp.sk ● www.profsme.sk
● www.sustavapovolani.sk ● www.istp.sk
● www.corobim.sk ● www.riasec.sk

Kde hľadať informácie o systéme duálneho vzdelávania

Vaše otázky, pokiaľ ide o duálne vzdelávanie, radi zodpovieme na adrese: info@dualnysystem.sk. Rovnako tak ich radi uverejníme aj spolu s odpoveďami, aby sme poradili i vašim kolegom z iných základných škôl. Informácie, novinky o systéme duálneho vzdelávania, zoznam študijných a učebných odborov nájdete na www.dualnysystem.sk alebo na **FB profile @dualne-vzdelavanie**. Staňte sa našim fanúšikom na Facebooku @Duálne vzdelávanie a sledujte všetky dôležité aktuality, správy a akcie týkajúce sa duálneho vzdelávania.